

B) ÖZEL HUKUK

YUGOSLAV HUKUKUNDA EVLÂT EDİNME (*)

Doçent Dr. Ergun ÖZSUNAY

İÇİNDEKİLER

I. YUGOSLAV EVLÂT EDİNME HUKUKUNUN KAYNAKLARI;
II. EVLÂT EDİNMENİN ŞARTLARI: 1 — Evlât edinmenin maddî şartları; a) Evlât edinen bakımından; b) Evlâtlık bakımından; 2 — Evlât edinmenin şekli şartları: a) Talep; b) Talebin incelenmesi; c) Tarafların hazır bulunmaları; d) Resmî bir memurun muameleye katılması; e) Tutanak düzenlenmesi ve ilgililer tarafından imzalanması; f) Evlât edinme işleminin doğum siciline işlenmek üzere yetkili memura bildirilmesi; III. EVLÂT EDİNME İLİŞKİSİNİN HUKUKİ SONUÇLARI: EVLÂT EDİNENİN ve EVLÂTLIĞIN HAKLARI ve GÖREVLERİ; IV. EVLÂT EDİNME İLİŞKİSİNİN ÇÖZÜLMESİ: 1 — Evlât edinme ilişkisinin tarafların anlaşmasıyla çözümlenmesi; 2 — Evlât edinme ilişkisinin vesayet organının kararıyla sona erdirilmesi: a) Evlât edinme ilişkisinin vesayet organının «görevinden dolayı» (ex officio) sona erdirilmesi; b) Evlât edinme ilişkisinin, evlât edinenin ya da evlâtlığın talebi üzerine vesayet organının bir kararıyla sona erdirilmesi; 3 — Evlât edinme ilişkisinin çözümlenmesine ilişkin hukukî sonuçlar.

(*) Bu incelemede aşağıdaki kısaltmalar gözönünde tutulmuştur: *Bkz.* : Bakınız; *EHK* : 1/Nisan/1947 tarihli Yugoslav Evlât Edinme Kanunu; *Krş.* : Karşılaştırınız; *m.* : madde; *TMK* : Türk Medeni Kanunu.

I. YUGOSLAV EVLÂT EDİNME HUKUKUNUN KAYNAKLARI

İkinci Dünya Savaşından ve onu izleyen «Ulusal Bağımsızlık Savaşı» ndan önceki Yugoslav Hukuku dağınık bir durumda bulunuyordu. Özel hukuk ilişkilerini kapsamak üzere ülkenin tümü için yürürlükte olan ulusal bir Medenî Kanun mevcut değildi. Özel hukuk ilişkilerine uygulanan hukuk kuralları bakımından ülke, altı «kazai bölge» ye ayrılıyordu.

1) Sırbistan ve Makedonya'da 1884 tarihli Sırp Medenî Kanunu uygulanmaktaydı. 2) Hırvatistan ve Slovenia'da ise 1811 tarihli Avusturya Medenî Kanunu (ABGB) benimsenmişti. 3) Bu Kanun, ayrıca Slovenya ve Dalmaçya'da da 1914, 1915 ve 1916 yıllarında yapılan bazı değişikliklerle uygulanıyordu. 4) Voyvodina'da, Macar medenî hukuku kabul edilmişti. 5) Montenegro'da 1888 tarihli «Genel Mülkiyet Kanunu» ile bu eyaletin özel mevzuatı birlikte uygulanıyordu. 6) Bosna ve Hersek'te ise, İslâm Hukuku ile 1811 tarihli Avusturya Medenî Kanunu'nun birlikte uygulandığı göre çarpılmaktaydı¹.

Çeşitli eyaletlerde uygulanan bu değişik hukuk kurallarının yanında 1939 öncesi Yugoslav Özel Hukuku'nun göze çarpan diğer bir karakteristiği de şu idi : Ülkenin çeşitli yerlerinde yaşayan müslümanların aile hukuku ilişkilerine şeriat hukukunun uygulanması.

İkinci Dünya Savaşı ile onu izleyen «Ulusal Bağımsızlık Savaşı», Yugoslavya'da rejim değişikliği ile birlikte, özel hukuk alanında önemli değişimleri de beraberinde getirdi².

---

1) Bu konuda daha geniş bilgi için bkz. *Özsunay, E.*, Yugoslav Aile Hukukunda Evlenme ve Boşanma, Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi, Yeni Seri, Yıl : 3, Sayı : 4 (1969), s. 143 vd.

2) Yugoslav Hukuk sisteminin ayrıntıları için bkz. *Stoyanovitch*, Le regime socialiste Yougoslave, Paris, 1961, No. 118 vd.; *David R.*, Les grands systèmes de droit contemporains, 2. édition, Paris, 1960, No. 243 vd.; *David/Grasmann*, Einführung in die grossen Rechtssysteme der Gegenwart, München/Berlin, 1966, s. 297 vd.

Gerçekten bir yandan, Yugoslav özel hukuku, yeni rejimin ilkelerini yansıtacak biçimde yeni bir düzenlemeye tabi tutuluyor; diğer yandan da, ülkenin çeşitli bölgelerinde farklı hukuk kurallarının uygulanmasından doğan karışıklık, düzensizlik ve güvensizliğin giderilmesi ve ulusal hukukun birleştirilmesi için önemli adımlar atılıyordu.

Özellikle aile hukukuna ilişkin yeni düzenlemelerin belli başlı özelliği, ailenin toplum içindeki çok önemli yeri ve rolünden dolayı **Devletin koruması** altına konulmasıydı. Aile ilişkilerinin kurulmasında olduğu kadar, çözülmesinde de Devlete çeşitli yönlerden «**karışma hakkı**» tanınıyordu.

«**Ulusal Bağımsızlık Savaşı**» ndan sonra aile hukuku ilişkilerini Marxist ilkeleri yansıtacak biçimde düzenlemek çabasıyla özellikle aşağıdaki kanunlar çıkarıldı :

- 1 — **Evlenme Hakkında Temel Kanun** (3/Nisan/1946)³
- 2 — **Velâyet Hakkında Temel Kanun** (1/Nisan/1947)
- 3 — **Evlât Edinme Hakkında Kanun** (1/Nisan/1947)
- 4 — **Çocuklar ile Ana-Baba Arasındaki İlişkiler Hakkında Temel Kanun** (26/Kasım/1947)

Biçim ve öz bakımından özellikle Sovyet Hukuku'ndan esinlenen bu düzenlemelerle Yugoslav Aile Hukuku yeni bir yön almış bulunuyordu.

Görüldüğü gibi, Yugoslavya'da evlât edinme ilişkisi 1/Nisan/1947 tarihli **Evlât Edinme Hakkında Kanun** (EHK) ile düzenlenmektedir. 27 maddeden ibaret olan bu Kanun, «Genel Hükmümler» (m. 1-3), «Evlât Edinmenin Şartları» (m. 4-8), «Evlât Edinme İlişkisinin Kurulması» (m. 9-16), «Evlât Edinenin ve Evlâtlığın Hakları ve Görevleri» (m. 17-19), ve «Evlât Edinme İlişkisinin Çözülmesi» (m. 20-27) başlıklarını taşıyan beş bölümden meydana gelir.

3) Yugoslav Hukukunda evlenme ve boşanma ile ilgili ayrıntılar için bkz. *Özsunay, E.*, Yugoslav Aile Hukukunda Evlenme ve Boşanma, Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi, Yeni Seri, Yıl : 3, Sayı : 4 (1969), s. 143/163.

1/Nisan/1947 tarihinde kabul edilen EHK, 11/Nisan/1947 tarihinde Yugoslav Halk Cumhuriyeti Resmî Gazetesinde yayınlanmış ve yayımından sekiz gün sonra da yürürlüğe girmiştir (m. 27)⁴.

II. EVLÂT EDİNMENİN ŞARTLARI

Evlât Edinme Hakkında Kanun (EHK), «Genel Hükümler» başlığını taşıyan birinci bölümünde evlât edinme ilişkisini, iki kişi arasında çocuklar ile ana-baba arasındaki ilişkiye benzer bir hukukî ilişkinin kurulması olarak nitelemektedir (EHK m. 1).

Bizim hukukumuzda olduğu gibi, Yugoslav Hukukunda da, evlât edinme, bir hukukî muameledir. Bunun için, evlât edinen kimse ile evlâtlığın ana-babasının (ya da vasisinin) yetkili vesayet organı önünde evlât edinme ilişkisinin kurulmasına ilişkin irade beyanlarında bulunmaları gerekir (EHK. m. 2. krş. TMK m. 254, 255).

1 — Evlât edinmenin maddî şartları:

a) Evlât edinen bakımından

Aile ilişkilerinde kadın erkek eşitliği ilkesini benimseyen Yugoslav Hukukuna göre, evlât edinen şahsın erkek ya da kadın olması önemli değildir. Cinsiyeti ne olursa olsun, 18 yaşında bulunan her şahıs bir küçüğü evlât edinebilir (EHK m. 4/11 Krş. TMK m. 253).

Evlât edinen evli ise, onun bir küçüğü evlât edinebilmesi için diğer eşin rızasını alması gerekir (EHK m. 6/II. Krş. TMK m. 255). Bununla beraber, eşlerin bir küçüğü birlikte evlât edinebilmeleri de mümkündür. Esasen, bir küçüğün iki kişi tarafından evlât edinilebilmesi sadece eşler için kabul edilir (EHK m. 6/I-II. Krş. TMK m. 255/c. 2). Burada, Türk Hukuku ile Yugoslav Hukukunun çözümleri birbiriyle çakışmaktadır.

EHK, bazı hâllerde diğer eşin rızasının alınmasını gerekli görmemiştir. Örneğin diğer eşin rızasını beyan edemeyecek durumda bulunması, velâyet hakkından yoksun kılınması ya da bir yıldan beri nerede olduğunun bilinmemesi hallerinde onun rızasını aramaya lüzum yoktur (EHK m. 6/III).

4) Bu kanunun İngilizce çevirisi için bkz. *Collection of Yugoslav Laws*, Vol. IV; The Family Law, Beograd, 1962, s. 35-40.

Yugoslav Hukuku, Türk Hukukundan farklı olarak, evlât edenin çocuksuz olması şartını aramamıştır (TMK m. 253). Bu bakımdan, çocuğu bulunan bir kimse de, hiç çocuğu olmayan bir şahıs gibi bir küçüğü evlât edinebilir (EHK m. 19)⁵.

Yugoslav Hukukuna göre; usûl ve furü ile erkek ve kız kardeşlerin evlât edinilebilmeleri mümkün değildir (EHK m. 7/1)⁶.

Bundan başka, vesayet görevi sona ermedikçe, vasinin de, vesayeti altında bulunan bir küçüğü evlât edinebilmesi yasaklanmıştır (EHK m. 7/II).

Evlât Edinme Hakkında Kanun, ayrıca aşağıdaki kimselerin de bir küçüğü evlât edinemiyeceklerini belirtmektedir :

aa — Siyasal haklardan yoksun kılınmayı gerektiren bir suç işlemiş olanlar (EHK m. 8/a);

bb — Mahkeme kararıyla velâyet hakları ellerinden alınanlar (EHK m. 8/a);

cc — Evlât edinen sıfatıyla evlâtlık üzerinde sahip olacağı durumu kötüye kullanacağı hakkında ciddi şüpheler bulunan kimseler (EHK m. 8/b);

dd — Evlât edinilen küçüğü topluma yararlı bir fert olarak yetiştirmek bakımından yeterli güvenlik veremeyenler (EHK m. 8/c);

ee — Ruh hastalığı ya da zekâ zayıflığı bulunan kimseler ile evlât edinilen küçüğün hayatını ya da sağlığını tehdit eden bir hastalığı bulunan kişiler (EHK m. 8/d).

b) Evlâtlık bakımından

Türk Hukukundan farklı olarak, Yugoslav Hukukunda sadece «küçükler» evlâd edinilebilir (EHK m. 4/I).

5) Ne varki, evlât edeninin bir çocuğu mevcutsa, evlâtlığın evlât edinene karşı sahip olduğu miras hakları sınırlanabileceği gibi, tamamen de kaldırılabilir (EHK m. 19)

6) Buna karşı bizim hukukumuzda bir kimsenin kendi öz kardeşini evlât edinebilmesine kanunî bir engel bulunmamaktadır. Bkz. *Velidedeoğlu, H. V., Türk Medenî Hukuku, C. II. Aile Hukuku, İstanbul, 1965, s. 348.*

Evlâtlık ilişkisinin kurulmasına ilişkin rıza bakımından «küçükleri» iki kategoriye ayırabilmek mümkündür :

aa — On yaşından büyük olan «küçük» lerin evlâd edinilmesinde ana-baba ya da vasilerinin rızalarından başka ayrıca küçüğün de rızası aranır (EHK m. 4/III. Krş. TMK m. 254).

bb — Buna karşı, henüz on yaşını doldurmamış bulunan «küçükler» in evlât edinilmesinde ise, yetkili vesayet makamı önünde sadece ana-babalarının ya da vasilerinin irade beyanında bulunmaları yeterlidir (EHK m. 2, 5. Krş. TMK m. 254).

Yugoslav Hukuku, bazı hallerde, evlât edinilecek küçüğün ana-babasının rızasını aramamıştır. Gerçekten, ana-baba, bir mahkeme kararıyla velayet haklarından yoksun bırakılmışlarsa onların rızasını aramaya lüzum olmadığı gibi; iradesini açıklayamıyacak durumda bulunan (mümeyyiz olmayan) ya da bir yıldan beri bulunduğu yer belli olmayan ana veya babanın rızasını aramaya da lüzum yoktur (EHK m. 5/II).

2 — Evlât edinmenin şekli şartları:

a) Talep

Evlât edinme ilişkisinin kurulabilmesi için herşeyden önce yetkili vesayet organına karşı böyle bir talepte bulunmak gerekir (EHK m. 9/I). Bu talep, evlâd edinmek isteyen kimse ile evlât edinilecek «küçük» ün ana-babası ya da vasisi tarafından yapılmalıdır (EHK m. 9/I. Krş. TMK m. 256).

Talebe, hem evlâd edinenin, hem de evlâd edinilecek küçüğün doğum kayıtlarının ya da bunları karşılayan belgelerin eklenmesi de lâzımdır (EHK m. 9/II)⁷.

Taleple birlikte ayrıca, evlât edinenin siyasal haklardan yoksun olmadığını ve velâyet hakkından yararlandığını tanımlayan belgelerin de sunulması aranır (EHK m. 9/II).

7) Bkz. *Boschan, S.*, *Europäisches Familienrecht*, 3. Auflage, Berlin/Frankfurt a. M., 1963, s. 243

b) Talebin incelenmesi

Yetkili vesayet organı, kendisine sunulan belgeleri inceler. Bu inceleme sonucunda ya da başka bir şekilde evlât edinmeye ilişkin kanunî şartların yerine getirilmediği anlaşılırsa, talep reddedilir. Vesayet organı, ayrıca evlât edinmenin, evlâd edinilecek küçüğün çıkarlarına uygun olmayacağı kanısına vardığı takdirde de gerekçeli bir kararla talebi yine reddedebilir (EHK m. 10. Krş. TMK 256).

c) Tarafların hazır bulunmaları

Evlâd edinme ilişkisinin kurulabilmesi için, kanun ayrıca rızalarını beyan etmek üzere ilgili tarafların hazır bulunmalarını da öngörmüştür (EHK m. 11/I).

Bu bakımdan hukukî muamelede evlât edinenin ve evlât edinilecek küçüğün ana baba ya da vasisinin hazır bulunması gerekir.

Evlât edinen evli ise, ayrıca evlât edinme ilişkisine razı olduğunu açıklamak bakımından eşinin mevcudiyeti de aranır.

Evlât edinilecek küçük on yaşından büyük olduğu takdirde, rızasını açıklamak üzere (EHK m. 4/III, 11/I) ayrıca muamelede onun da hazır bulunması gerekir (Krş. TMK m. 254, 255, 256).

Bununla beraber, haklı bir sebebin bulunması halinde, evlât edinilecek küçüğün ana babasından sadece birinin evlât edinmeye ilişkin rızalarını bir vekil ya da ikametgâhlarının bulunduğu yerdeki vesayet organı vasıtasıyla beyan edebilmeleri de mümkündür (EHK m. 11/II)⁸.

Haklı sebeplerin mevcudiyeti halinde, bu rıza evlâd edinen ya da evlât edinilecek küçüğün ana babasından biri vasıtasıyla da beyan edilebilir. Ne var ki, bunun için Halk Cumhuriyeti Ulusal Sağlık ve Sosyal Refah Kurulunun bu hususta yetki vermesi aranmaktadır (EHK m. 11/III).

8) EHK m. 11/II, 10/Nisan/1952 tarihli bir kararname ile değişikliğe uğramıştır. Ayrıca bkz. *Ancel, M.*, L'adoption dans les législations modernes, 2. édition, Paris, 1958, s. 316; *Boschan*, s. 243.

Evlât edinme ilişkisinin kurulmasına ilişkin rızanın bir vekil vasıtasıyla beyan edileceği durumlarda, vekâletnamenin resmen düzenlenmesi ve bunda, evlât edinen ile evlât edinilecek küçüğün açık bir şekilde belirtilmesi gerekir (EHK m. 11/IV).

d) Resmî bir memurun muameleye katılması

Evlât edinme ilişkisinin kuruluşuna, vesayet organı adına, Bölge, Şehir ya da Mahalle Halk Meclisi Yönetim Komitesi Sosyal Yardım memuru katılır (EHK m. 12/I). Bu şahsın yerine, Yönetim Komitesi üyelerinden başka bir şahsın geçebilmesi de mümkündür (EHK m. 12/I).

Yetkili memur, evlât edinmeye ilişkin kanunî şartların yerine getirildiğini anlar ve bu ilişkinin evlât edinilecek küçüğün yararına olacağı kanısına varırsa, ilgililere, kanunun evlâd edinen ile evlâtlığın hak ve görevlerine ilişkin hükümlerini okur ve daha sonra da, onlara evlât edinme ilişkisinin kurulmuş olduğuna beyan eder (EHK m. 13).

Eğer yetkili memur, kanunî şartların yerine getirilmediğini görür ya da evlâd edinme ilişkisinin, evlât edinilecek küçüğün yararına olmayacağı kanısında olursa, evlât edinme ilişkisinin kurulmasını gerekçeli bir kararla red eder (EHK m. 13/son. Krş. TMK m. 256).

Red kararına karşı, zaman aşımına tabi olmayan bir itiraz hakkı tanınmaktadır (EHK m. 16).

e) Tutanak düzenlenmesi ve ilgililer tarafından imzalanması

Evlât edinme ilişkisine ilişkin sözlü merasim tutanağa (protokol) geçirildikten sonra, orada bulunan bütün ilgililer tarafından imza edilir.

Bu tutanakta, evlât edinilen küçüğün soyadı ile onun evlât edinene karşı olan mirasçılık durumunun açık bir şekilde belirtilmesi lâzımdır (EHK m. 14/I)

f) Evlât edinme işleminin doğum siciline işlenmek üzere yetkili makama bildirilmesi

Yugoslav Hukukuna göre, evlât edinme işleminin doğum siciline kaydedilmesi gerekir (m. 3). Bu bakımdan merasimin sona ermesin-

den itibaren 15 gün içinde vesayet organı ,evlât edinme işleminin doğum siciline kaydedilmesi için yetkili makama durumu bildirmekle mükelleftir (EHK m. 15).

III. EVLÂT EDİNME İLİŞKİSİNİN HUKUKİ SONUÇLARI : EVLÂT EDİNENİN ve EVLÂTLIĞIN HAKLARI ve GÖREVLERİ

1 — Evlât edinme ilişkisi, evlât edinen ile evlâtlık ve fûruğu arasında, ana-baba ile çocuklar arasındaki hak ve mükellefiyetleri doğurur (EHK m. 17/I).

2 — Bir küçüğün evli bir eş tarafından birlikte evlât edinilmesi hâlinde, eşlerden birinin ölümü üzerine, evlât edinme ilişkisi sağ kalan eş ile evlâtlık ve onun fûruğu arasında devam eder (EHK m. 17/II).

3 — Yugoslav Hukukunda da, evlât edinme ilişkisi kesin olmayan bir evlenme engelidir. Kural olarak, evlât edinen ile evlâtlığın birbirleriyle evlenmeleri yasaklanmış ise de (3/Nisan/1946 tarihli Evlenme Hakkında Temel Kanun, m. 24/I-II), önemli sebeplerin bulunması halinde yetkili mahkemeden evlenme izni alabilmek mümkündür. Evlât edinen ile evlâtlığın evlenmeleri halinde, artık evlât edinme ilişkisinin sona erdiği kabul edilir (Krs. TMK m. 121)⁹

4 — Evlât edinme ilişkisinin doğurduğu diğer bir hukukî sonuç da, bu ilişkinin, evlâtlığın kendi ana babasına karşı olan hak ve görevlerini etkilememesidir (EHK m. 17/III).

Evlât edinme ilişkisi, sadece evlât edinen ile evlâtlık ve fûruğu arasında bir hısımlık ilişkisi kurduğundan, evlâtlık ile evlât edinenin hısımları arasında herhangi bir hukukî bağ mevcut değildir (EHK m. 17/II).

5 — Yugoslav Hukukunda, evlâtlık kural olarak evlât edinenin soyadını alır (EHK m. 18. Krs. TMK m. 257). Bununla beraber, ev-

9) Bu konuda daha geniş bilgi için bkz. *Özsunay, E.*, Yugoslav Aile Hukukunda Evlenme ve Boşanma, Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi, Yeni Seri, Yıl : 3, Sayı : 4 (1969) s. 149.

lât edinme ilişkisi kurulurken onun, önceki soyadını alıkoyacağı ya da bunu evlât edinenin soyadına eklemek suretiyle kullanacağı da kararlaştırılabilir (EHK m. 18).

6 — Miras hukuku bakımından, evlâtlık kural olarak evlât edinenin mirasçısı sayılır. Bununla beraber, evlât edinenin bir çocuğunun bulunması halinde, evlâtlığın mirasçılık hakkı sınırlanabileceği gibi; tüm olarak da kaldırılabilir (EHK m. 19. Krş. TMK m. 257).

IV. EVLÂT EDİNME İLİŞKİSİNİN ÇÖZÜLMESİ

Yugoslav Hukukunda, evlât edinme ilişkisi kural olarak sürekli bir aile hukuku ilişkisi sayılır. Bununla beraber, bazı durumlarda bu ilişkiyi ortadan kaldırabilmek de mümkündür. Evlât edinme ilişkisine son veren sebepler bakımından şu ayırım yapılabilir: 1 — Evlât edinme ilişkisinin tarafların anlaşmasıyla çözülmesi; 2 — Evlât edinme ilişkisinin vesayet organının kararı ile sona erdirilmesi.

1 — Evlât edinme ilişkisinin tarafların anlaşmasıyla çözülmesi

Yugoslav Hukukunda da, evlât edinme ilişkisi evlât edinen ile evlâtlığın anlaşması ile sona erdirilebilir (EHK m. 20/I). Krş. TMK m. 258/I). Evlât edinme ilişkisinin çözülebilmesi, ancak bu ilişkinin kurulmasına ilişkin tüm şeklî şartlara uyulduğu takdirde mümkündür (EHK m. 20/I).

Evlât edinme ilişkisinin tarafların rızalarıyla sona erdirilmesi halinde evlâtlığın reşit olması şu bakımdan önem taşır: Bu durumda vesayet organı, evlât edinme ilişkisinin sona ermesinin evlâtlığın yararına olup olmadığını artık incelemek mecburiyetinde değildir (EHK m. 20/II).¹⁰

2 — Evlât edinme ilişkisinin vesayet organının kararıyla sona erdirilmesi.

Burada başlıca iki durumu ayırt etmek mümkündür: a) Evlât

10) *Ancel*, s. 317

edinme ilişkisi bazen vesayet organı tarafından «görevinden dolayı» (ex officio) sona erdirilebileceği gibi (EHK m. 21); b) Bazen de, evlât edinenin ya da evlâtlığın talebi üzerine de çözülebilir (EHK m. 22).

a) **Evlât edinme ilişkisinin vesayet organı tarafından «görevinden dolayı» (ex officio) sona erdirilmesi :**

Yugoslav Hukukunda evlât edinme ilişkisi, evlât edinilen küçüğün «haklı çıkarları» gerekli kıldığı takdirde vesayet organı tarafından görevi dolayısıyla (ex officio) sona erdirilebilir (EHK m. 21/I).

Herhangi bir şahıs ya da bir sosyal kuruluş, evlât edinme ilişkisinin çözümlenmesinde evlât edinilen küçüğün haklı çıkarları bulunduğunu ileri sürerek, bu ilişkinin sona erdirilmesi için talepte bulunabilir (EHK m. 21/II).

b) **Evlât edinme ilişkisinin, evlât edinenin ya da evlâtlığın talebi üzerine vesayet organının bir kararıyla sona erdirilmesi:**

Kanun, bunun için özellikle bazı önemli sebeplerin mevcudiyetini aramıştır. Taraflar arasında evlât edinme ilişkisinin sürdürülmesine imkân bırakmayacak derecede önemli sebeplerin ortaya çıkması halinde, vesayet organı evlât edinenin ya da evlâtlığın talebi üzerine ilişkinin çözümlenmesine karar verebilir (EHK m. 22. Krş. TMK m. 258).

Evlât edinme ilişkisinin çözümlenmesine ilişkin kararlara karşı, kararın verildiği tarihten itibaren 15 gün içinde itiraz olunabilir (EHK m. 24/I).

3 — Evlât edinme ilişkisinin çözümlenmesine ilişkin hukukî sonuçlar

Evlât edinme ilişkisinin sona erdirilmesi halinde, evlât edinen ile evlâtlık arasındaki hukukî bağ artık sona erer. Bununla beraber evlât edinme ilişkisinin vesayet organının kararıyla çözümlenmesi durumlarında Yugoslav Hukuku bazı özellikler göstermektedir.

a) Şöyle ki, evlât edinme ilişkisine son veren kararında, vesayet organı bazen tarafların maddî durumlarını gözönüne alarak evlâtlık

reşit oluncaya kadar, masraflarının evlât edinenden alınarak bakılmasına karar verebilir (EHK m. 23/I).

b) Bunun karşıtı da mümkündür. Gerçekten vesayet organı, tarafların malî durumlarını gözönüne alarak, hiç bir geçim olanağı olmayan ve çalışamıyacak durumda bulunan evlât edinenin, masrafları evlâtlığa ait olmak üzere bakılmasına da karar verebilir (EHK m. 23/II).

Evlât edinme ilişkisinin kuruluşu gibi, sona ermesi halinde de doğum siciline kaydedilmesi aranmıştır. Bu bakımdan, ilişkinin çözümesine ilişkin kesin kararın vesayet organı tarafından, doğum siciline işlenmek üzere yetkili sicil makamına gönderilmesi gerekir (EHK m. 24/II).